

Hodnocení diplomové práce Elišky Flídrové na téma

Aplikace principu non-refoulement na moři

Ve své diplomové práci se autorka věnovala zajímavému a stále aktuálnímu tématu, které souvisí s restriktivní azylovou politikou evropských a také řady mimoevropských států. Studie pojednává o komplexní a náročné problematice, která je nepochybně vhodným tématem diplomové práce na právnické fakultě.

Formální aspekty

Práce obsahuje 56 stran čistého textu. Autorka připojila kromě obsahu také stručný seznam použitých zkratk. Práce je vybavena seznamem použité literatury, který je na standardní úrovni. Autorka používala sekundární prameny psané v češtině, angličtině a italštině. Se zvolenou literaturou, s primárními prameny a s poznámkami pod čarou autorka pracovala velmi solidně a poctivě. Je také třeba ocenit práci s relevantní judikaturou.

Práce je čtivá a psaná odborným jazykem. Na některých místech by autorka měla text logicky členit na odstavce (např. str. 25, 30, 51).

Z formálního hlediska diplomová práce jednoznačně splňuje kritéria kladená na tento druh vědecké studie.

Obsah

Kromě úvodu a závěru autorka členila svoji práci na 3 hlavní kapitoly. Systematika je přehledná a odpovídá struktuře analyzovaného problému. Bylo by možná vhodnější, kdyby autorka vyčlenila podkapitolu 2.3.2 o tzv. námořním zábranném programu z obecného teoretického kontextu druhé části a více ji propojila s komparativní obsaženou v třetí části.

Uvítat lze přesné vymezení tématu a základní metodologie studie v úvodní kapitole. Již na tomto místě autorka výstižně pojmenovala klíčové problémy principu non-refoulement. V přehledné první části studie se autorka zabývala právním základem zásady non-refoulement, přičemž vycházela z mezinárodněprávní úpravy uprchlického práva a reflektovala následně také relevantní lidskoprávní rámec. Poměrně skepticky se autorka vyjádřila k případnému obyčejovému základu principu non-refoulement (str. 11-12). Z pohledu hlubší teoretické reflexe by se autorka během obhajoby mohla věnovat vztahu *usus longaevus* a *opinio iuris* při tvorbě nových obyčejových pravidel. Jakou roli hraje při vzniku obyčeje judikatura mezinárodních judiciálních orgánů nebo stanoviska institucí typu UNHCR? Liší se tvorba obyčejových pravidel v oblasti ochrany lidských práv od standardního postupu?

V druhé části práce zařadila autorka problematiku non-refoulement do kontextu mořského práva. Znovu přehledně a výstižně uchopila hlavní otázky a představila pohled relevantní doktríny na jednotlivé aspekty. Klíčovým problémem je vymezení pojmu „území“, resp. „jurisdikce“ pro účely aplikace principu non-refoulement v oblasti volného moře. Na základě získaných poznatků kritizovala autorka v druhé části praxi Austrálie a USA. Ještě podrobněji se autorka v třetí části práce věnovala praxi Itálie, a to se zvláštním zřetelem na problematiku dohody uzavřené např. s Libyí.

V závěru práce autorka shrnula získané poznatky a kritizovala praxi států, která se v otázce non-refoulement příliš často odchyluje od právních závazků.

Celkové hodnocení

Diplomantka předložila studii, která jak z formálního hlediska, tak i obsahově splňuje kritéria kladená na diplomovou práci na Právnické fakultě UK. Jedním z kladů práce je formulace relevantních právních otázek a vedení diskuse za používání odborných argumentů obsažených v sekundární literatuře a v judikatuře mezinárodních a národních soudních orgánů.

Práci bez výhrad doporučuji k obhajobě a předběžně ji hodnotím známkou "výborně". V rámci ústní obhajoby by se diplomantka mohla vyjádřit k následujícím otázkám:

- Na straně 37 kritizuje autorka propad mezi „teorií“ a „praxí“. Vzhledem k tomu, že platný mezinárodněprávní závazek není „teorií“, ale představuje zvláštní ontologickou kategorii, by bylo vhodnější uchopit danou situaci z pohledu problematiky porušování normy. Během obhajoby by mohla autorka reflektovat „praxi“ nedodržování principu non-refoulement v širším kontextu odpovědnosti státu, a to zejména s ohledem na přičitatelnost jednání.
- V podkapitole 3.2.3 zmiňuje autorka problematiku aktivity agentury FRONTEX. Kdo nese za případné porušení principu non-refoulement ze strany FRONTEX mezinárodněprávní odpovědnost? Má EU jako mezinárodní/nadnárodní organizace „jurisdikci“ ve smyslu čl. 1 EÚLP?

V Praze, dne 20. května 2012

Doc. Dr.iur. Harald Scheu, Ph.D.
Oponent